

Asia: VN/27452/2020

Viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavien kokemukset julkisuuslain toimivuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen liittyen

Lausunnonantajan lausunto

1. Toteutuuko julkisuusperiaate asianmukaisella tavalla? Jos ei, niin mitkä ovat nähdäksenne toteutumisen keskeisimmät esteet?

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) katsoo, että julkisuusperiaate toteutuu viraston toiminnassa asianmukaisella tavalla. Kuitenkin julkisuuslain osittainen tulkinnanvaraisuus erityisesti henkilötietojen suojan ja julkisuusperiaatteen yhteensovittamisessa voi aiheuttaa viivästystä tietopyyntöjen käsittelyyn, kuten myös esimerkiksi elinkeinoharjoittajien salassapitotahdon selvittäminen sekä julkisuuslain ja CPC-asetuksen yhteensovittamiseen liittyvät kysymykset.

Lisäksi tietopyyntöjen määrä on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti, mikä on aiheuttanut haasteita resurssien riittävydessä. Tietopyynnöt voivat myös kohdistua satoihin tai jopa tuhansiin asiakirjoihin. Nämä seikat voivat vaikuttaa tietopyyntöjen käsittelyaikoihin pidentävästi, vaikka KKV pyrkii käsittelemään sille saapuvat tietopyynnöt viivytyksettä ja isojenkin asiakirjakokonaisuuksien osalta julkisuuslain määräaikojen puitteissa.

2. Liittyykö julkisuuslain säännösten käytännön toimivuuteen (esim. asiakirjan käsite, asiakirjan julkiseksi tulemisen ajankohta) haasteita? Jos liittyy, niin kuvataa tarkemmin millaisia?

Asiakirjan käsite

KKV pitää asiakirjan käsitteen nykytilaa epäselvänä erityisesti arvioitaessa yhtäältä, mikä on julkiseksi tulevaa valmisteluaineistoa (julkisuuslain 6.1 §:n 8 kohta) ja toisaalta, mitkä asiakirjat jäävät viranomaisen sisäisen työskentelyn asiakirjoina (julkisuuslain 5.4 §) julkisuuslain soveltamisen ulkopuolelle. Jul-kisuuslain 5.4 §:n soveltamisala on ilmeisimmin tarkoitettu suppeaksi ja sitä voidaan soveltaa, jos asiakirja ei sisällä tietoja, jotka arkistolainsäädännön mukaan on liitettävä arkistoon. Lainkohdan hallituksen esityksen mukaan lainkohdan tarkoituksena on kuitenkin mahdollistaa

viranomaisissa toimivien mielipiteen vaihto ja normaalien kommunikointimahdollisuuksien turvaaminen. Lisäksi hyvä ja monipuolinen valmistelu sekä virkamiesten vapaa mielipiteenvaihto tunnustetaan tärkeäksi yleiseksi eduksi. KKV:n kokemuksen mukaan laajojen ja monimutkaisten, useiden eri alojen asiantuntijoiden yh-teistyötä vaativien kilpailunrajoitusasioiden selvittäminen edellyttää laajamittaista projektimaista työskentelyä, kommunikaatiota ja mielipiteenvaihtoa, joka käsiteltävien asioiden laajuus ja monimutkaisuus huomioiden dokumentoituu muistiinpanoiksi, erilaisiksi työversioiksi, alustaviksi näkemyksiksi tai sisäisiksi muistioiksi. Osa tutkijatiimin välistä kommunikaatiota hoidetaan sähköpostilla ja muita sähköisiä yhteydenpitomuotoja hyödyntäen. KKV:n tulkinnan mukaan näin syntyvissä asiakirjoissa on kyse julkisuuslain 5.4 §:ssä tarkoitetuista sisäisen työskentelyn asiakirjoista. Työskentelyn tehokkuutta ja organisaatiomuistia heikentää kuitenkin olennaisesti se, että näin syntyviä asiakirjoja ei esimerkiksi viedä asiakirjahallintajärjestelmään (mikä olennaisesti haittaa niiden käytettävyyttä) tai arkistoida, koska niitä ei selvityksen alustavan ja/tai taustoittavan vaiheen vuoksi ole tarkoitettu viranomaisen asiakirjoiksi, eikä myöskään julkisiksi asiakirjoiksi.

KKV tuo tässä yhteydessä esiin myös käytännössä havaitun ongelman julkisuuslaissa tarkoitetun viranomaisen asiakirjan käsitteen soveltamisessa kil-pailulain 35 ja 36 §:ien nojalla suoritetuilla tarkastuksilla elinkeinonharjoittajilta kopioituun tarkastusmateriaaliin, joka koostuu pitkälti yhtiön liikesalaisuu-tena salassa pidettävästä materiaalista. Asiaa selvittäessä tarkastusmateriaali voi olla salassa pidettävää julkisuuslain 24.1 §:n 15 ja/tai 20 kohdan nojalla, mutta selvitysten valmistumisen ja ajan kulumisen jälkeen salassapitoperustetta ei kaikilta osin ole. KKV esittääkin arvioitavaksi, edellyttääkö julkisuuslain 3 §:n mukaisen tarkoituksen toteutuminen, että tällainen yhtiön sisäinen materiaali, jota ei koskaan ole tarkoitettu julkiseksi, tulisi sellaiseksi vain, koska viranomaisen on sen ottanut haltuunsa tarkastusvaltuuksien nojalla. Sähköiset tarkastusmateriaalit ovat laajoja asiakirjakokonaisuuksia (kymmeniä tuhansia tiedostoja per yhtiö). Niistä laaditaan puolustautumisoikeuksien toteuttamiseksi asianosaisjulkiset versiot, joka jo sinällään on työlästä sekä elinkeinonharjoittajille (salassapitotahdon selvittäminen) että virastolle. Tarkastusmateriaaleihin kohdistetaan kuitenkin tietopyyntöjä myös asianosaisten piirin ulkopuolelta. Tältä osin KKV viittaa lakiin kilpailuoikeudellisista vahingonkorvauksista, jossa lähdetään siitä, että kilpailuviranomainen on vahingonkärsijälle viimesijainen paikka pyytää asiakirjoja (mainitun lain 8.2 §). Näistä laajoista asiakirjakokonaisuuksista laaditaan nyt sekä asianosais- että yleisöjulkiset versiot, mikä on työmäärää selkeästi lisäävä seikka.

Julkisuuslain määräajat tietopyyntöjen käsittelyssä

KKV haluaa myös nostaa esiin julkisuuslain 14 §:n, jonka mukaan tietopyyntöä koskeva asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Ensinnäkin on epäselvää, milloin pyydettyjä asiakirjoja voidaan tulkita olevan niin paljon, että kuukauden määräaikaa voidaan soveltaa. Toiseksi julkisuuslain 14 §:n mukaan

tietopyyntöä koskeva käsittelyaika lasketaan siitä päivästä, kun viranomaisella on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. KKV:lle saapuvat tietopyynnot eivät kuitenkaan ole aina riittävän yksilöityjä tai niiden perusteella ei muuten voida arvioida tietojen luovutuksen edellytyksiä, jonka takia tietopyynnön tekijältä on pyydettävä asiasta lisäselvitystä. KKV katsoo, että tällöin käsittelyä koskevaan määräaikaan ei tulisi laskea sitä aikaa, kun KKV odottaa tietopyynnön tekijältä lisäselvitystä asiasta.

Tilanne on sama elinkeinonharjoittajan salassapitotahtoa selvittäessä: Osajulkisten versioiden tekemiseksi tarvittava tieto liikesalaisuuksista ei läheskään aina ole virastolla valmiina. Tietopyynnön vastaanottamisen jälkeen salassapitotahto selvitetään tietojen antajalta, mikä jo itsessään vie aikaa julkisuuslain asettamasta kuukauden enimmäismääräajasta. Aikataulupaine on ongelmallinen koko kilpailuvalvonnalle, mutta erityisen haastava se on yrityskauppavalvonnassa, jossa osajulkisten versioiden laatimiseksi tarvittavien tietojen selvittäminen ja versioiden laatiminen toteutetaan samanaikaisesti itse yrityskauppatutinnan kanssa. Yrityskauppavalvontaa tehdään tiukkojen lakisääteisten määräaikojen puitteissa (käsittely aika ensimmäisessä vaiheessa 23 työpäivää ja jatkoselvityksissä 65 työpäivää), ja tietopyyntöön vastaaminen vie merkittävästi resursseja muutoinkin erittäin lyhyestä käsittelyajasta. Tiedon antamisen määräaika tulisi vähintäänkin pysäyttää siltä osin, kuin elinkeinonharjoittaja ei vastaa tai vastaa puutteellisesti salassapitotahdon selvittämiseksi esitettyyn pyyntöön.

Virasto on saanut myös tutkinnankohteilta palautetta siitä, että liikesalaisuuksiin liittyvän salassapitotahdon selvittäminen isojen asiakirjakokonaisuuksien osalta on myös elinkeinonharjoittajille työlästä ja kustannuksia aiheuttavaa.

Ilmaisukielto

Virasto esittää myös harkittavaksi, tulisiko julkisuuslain ilmaisukieltoa koskevia säännöksiä täsmentää harkinnanvaraisesti julkisten asiakirjojen osalta tilan-teessa, jossa viranomaisella on esimerkiksi hallintolain kuulemisen yhteydessä velvollisuus antaa asianosaiselle tieto harkinnanvaraisesti julkisesta asia-kirjasta. Toisin sanoen ovatko (päättö)luonnokset, keskeneräiset tai muut asiakirjat, jotka eivät ole salassa pidettäviä, mutta eivät vielä julkisiakaan, ilmaisukiellon piirissä.

Salassapidon lakkaaminen

Lisäksi kilpailunrajoitusasioiden selvittämiseen voidaan tunnistaa liittyvän kaksi erityistilannetta, joiden osalta virasto esittää harkittavaksi, tulisiko julkisuuslain 31 §:n säännöstä salassapidon lakkaamisesta täsmentää tai arvioida uudestaan. Ensimmäinen liittyy kilpailunrajoituksesta virastolle tietoja antaneen luonnollisen henkilön henkilöllisyyden salassa pitämiseen ja toinen kilpailulain 14–17 §:ien nojalla seuraamusmaksusta vapautumista tai sen alentamista hakeneen

elinkeinonharjoittajan virastolle toimittamien tietojen salassa pitämiseen. Salassapitoperuste on molemmissa tilanteissa julkisuuslain 24.1 §:n 15 kohta. Molempiin tilanteisiin liittyy erityispiirteitä, joiden perusteella voidaan olettaa, että julkisuuslain 31 §:n mukainen 25 vuoden salassapitoaika on liian lyhyt. Julkisuuslaki lähtee siitä, että viranomaiselle tietoja antaneen henkilön henkilöllisyys tulee voida salata, kun henkilö luovuttaa viranomaiselle valvonta- ja tarkastustoiminnan kannalta merkityksellisiä tietoja. Lain perusteluiden mukaan tarkastukset lakien noudattamisen valvomiseksi voisivat vaarantua, jollei tieto vireille panijasta jäisi luottamukselliseksi (HE 30/1998 vp, s. 93-94). Työurien pituuden johdosta 25 vuoden salassapitoaika ei käytännössä ole riittävän pitkä takaamaan henkilön suojaksi säädettyä henkilöllisyyden salassapitoa. Viraston hallussa on myös tähän asiakirjakokonaisuuteen liittyviä viranomaisen asiakirjoja, joiden salassapitoaika arvioitaessa tulee huomioida, että samaan asiaan liittyvät Euroopan komission hallussa olevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä (julkisuuslain 24.1 §:n 2 kohta). Virasto esittää ensisijaisesti harkittavaksi julkisuuslain 31.4 §:n mukaisen menettelyn täsmentämistä siten, että valtioneuvosto voisi pidentää salassapidon määräaika sen jälkeen, kun salassa pidettävää tietoa sisältäneeseen asiakirjaan kohdistetaan tietopyyntö, vaikka tietopyynnön vireille tullessa lainkohdassa mainittu 25 vuoden salassapitoaika olisi jo umpeutunut. Näin välttyttäisiin siltä, että virasto pyytää 25 vuoden salassapitoajan lähestyessä loppuaan lisää aikaa kaikkiin edellä mainituilla perusteilla salassa pidettäviin asiakirjoihin riippumatta siitä, tuleeko niistä tiedon antaminen konkretisoitumaan tulevaisuudessa. Vuositasolla tämä tarkoittaa suuruusluokkana reiluun kymmeneen kilpailunrajoitusasiaan liittyviä lisäai-kapyyntöjä. Asiakohtaisesti lisäaikapyyntö tulisi kohdistumaan suuruusluokkana yhdestä sataan asiakirjaan. Toissijaisesti virasto esittää harkittavaksi, että salassapitoaika näiden asiakirjojen osalta pidennetään 25 vuodesta 50 vuoteen.

Asiakirjojen maksullisuus

Virasto saa toimivaltuksiensa nojalla, ostamalla tai osapuolen toimittamana erilaisia maksullisia tutkimuksia, selvityksiä ja aineistoja. Tutkimuksen tekijänä tai aineiston koostajana voi olla esimerkiksi kaupallinen tutkimusyhtiö. Näihin liittyen on tunnistettu kaksi tulkintaongelmaa. Tuleeko tällaisesta sinällään julkista tietoa sisältävästä, mutta lähtökohtaisesti maksullisista asiakirjoista viranomaisen hallussa asiakirjoja, joista annetaan tieto kaikille sitä pyytävälle? Jos tieto tulee antaa kaikille, annetaanko se ilmaiseksi (julkisuuslain 34 §)?

3. Oletteko havainneet julkisuuslain yksittäisissä säännöksissä tai rakenteessa epäselvyyttä tai tulkinnanvaraisuutta, jotka vaikeuttavat olennaisesti säännösten soveltamista? Nimetkää ongelmia aiheuttavat lainkohdat ja kuvatkaa havaintoa tarkemmin.

Salassapitoperusteet

KKV katsoo, että julkisuuslain 24 §:n sääntelymalli on osin harhaanjohtava ja epäselvä. Lainkohdassa määritellään salassa pidettävät asiakirjat, vaikka salassapidon perusteita on sovellettava ja arvioitava tietokohtaisesti. KKV ehdottaa, että salassapitoperusteet ryhmiteltäisiin uudelleen selkeämmällä ja helpommin ymmärrettävällä tavalla. Kilpailuvalvonnan ja sen tarkoituksen toteutumisen kannalta julkisuuslain 24.1 §:n 15 kohta on keskeinen ja tärkeä salassapitoperuste. KKV tuo taustatietona

esiin, että muun muassa Kilpailulaki-työryhmän mietinnössä vuodelta 2010 on arvioitu tarvetta nimenomaiselle kilpailuvalvontaan suunnatulle salassapitoperusteelle (Kilpailulaki 2010, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Kilpailukyky, 4/2009). Kilpailulain 17 §:n 4 ja 5 momentit liittyvät asiaan.

KKV pitää tärkeänä, että sääntelystä ilmenee yksiselitteisesti salassa pidettävän tiedon laajuus, eli koskeeko salassapito esimerkiksi koko asiakirjaa tai rekisteriä vai vain tietty tiedonosaa. KKV esittää myös selvitettäväksi, onko osajulkisuuden (julkisuuslain 10 §) toteuttamisen edellytyksiä syytä tarkistaa. Tältä osin olisi keskeistä mahdollisimman tarkkarajaisesti määrittää, millä edellytyksillä viranomainen voisi jättää osajulkisen version laatimatta esimerkiksi tilanteissa, joissa salassa pidettävien tietojen poistamisen jälkeen asiakirjaan jää vain vähän tietoa tai vain sellaista tietoa, joka on asiakirjan varsinaisen asiasisällön kannalta merkityksetöntä. KKV:n vastauksessa yksittäiseen tietopyyntöön on lähes aina kymmeniä, usein satoja ja jopa tuhansia osajulkisia asiakirjoja. Osajulkisten versioiden laatiminen on hallinnolliselta työmäärältään erittäin työlästä ja syö merkittävässä määrin aikaa varsinaiselta kilpailuvalvonnalta, koska muut kuin asiaa selvittävät virkamiehet eivät pysty tunnistamaan salassa pidettäviä tietoja (ks. jäljempänä myös kohta 8). Varsin usein esiintyy mm. tilanne, jossa julkisesta KKV:n selvityspyynnöstä ilmenee, mitä tietoja elinkeinonharjoittajilta on pyydetty, mutta vastauksissa tämä tieto on liikesalaisuutena salassa pidettävää. Osajulkisen version laatimisen jälkeen vastaukseen ei näin ollen jää mitään oleellista ja asiaan vaikuttavaa tietoa. Julkisesta selvityspyynnöstä sen sijaan ilmenee, mihin seikkoihin KKV on asiaa selvittäessään kiinnittänyt huomiota.

KKV tuo esiin myös julkisuuslain 24.1 §:n salassapitoperusteiden tulkinnanvaraisuuden aiheuttamat haasteet KKV:n diaari- ja asianhallintajärjestelmässä KUTI:ssa, johon tallennetaan kuluttajaneuvontaan ja kuluttaja-asiamiehelle tulevat yhteydenotot sekä niiden käsittelyyn liittyvät kirjaukset. Kuluttajaneuvontaan saapuvissa yhteydenotoissa on tyypillisesti kyse kuluttajan kohtaamasta ongelmasta elinkeinonharjoittajan kanssa, ja kuluttaja-neuvonnan keskeinen tehtävä on neuvoa ja sovittaa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisissä yksittäisissä riita-asioissa. Kuluttajat ottavat KKV:n kuluttajaneuvontaan yhteyttä hyvin monenlaisissa asioissa ja KUTI sisältää laajamittaisesti KKV:n kuluttajaneuvontaan saapuneita yhteydenottoja, niiden käsittelyyn liittyviä merkintöjä sekä tapausten käsittelyyn liittyvää sähköpostiviestintää ja liitteitä. KUTI-järjestelmä on siten Suomessa ainutlaatuinen tietokanta, sisältäen huomattavan määrän tietoa kansalaisten elintavoista, yksityiselämästä ja henkilökohtaisista oloista (kulutustottumukset, maksukäyttäytyminen, asumisjärjestelyt, perhesuhteet, harrastukset jne). KKV:lle tulee paljon tietopyyntöjä, jotka koskevat näitä kuluttajien KKV:lle tekemiä yhteydenottoja esimerkiksi terveyspalveluista (kuten lääkäripalveluista, plastiikkakirurgiasta ja kauneuspalveluista), rahoituspalveluista (velanotto, perintä yms.) tai ihmisten vapaa-ajan harrastuksista.

Julkisuuslain 24.1 § 32 kohdan nojalla ihmisen vapaa-ajan harrastustiedot ja elintapoja koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä. Vapaa-ajan harrastuk-sen käsite on erittäin laaja ja aiheuttaa tulkintaongelmia. KKV:n kuluttajavastuualueella joudutaan pohtimaan esimerkiksi sitä, onko vapaa-ajan harrastuksena pidettävä tietoa, että henkilö harrastaa ulkoilua tai matkustamista ja antaako tiettyjen tavaroiden hankinta tietoa henkilön harrastuksista (esimerkiksi golf-mailojen osto). Edelleen tulkintaongelmia aiheuttaa se, mitä katsotaan sisältyvän käsitteeseen ”henkilön

yksityiselämän piirissä esittämät mielipiteet”. Lisäksi kuluttajien yhteydenottoja koskevassa salassapitoarvioinnissa on myös aiheutunut usein tulkinnanvaraisuutta siitä, mikä voidaan tulkita henkilön elintapoja koskevaksi tiedoksi: milloin henkilön kulutuskäyttäytymistä koskeva tieto voidaan tulkita henkilön elintapoja koskevaksi tiedoksi? Laajasti tulkiten voitaisiin katsoa, että lähes kaikkien KUTI-järjestelmään kirjattavat tapaukset sisältävät julkisuuslain 24.1 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

KKV:n kuluttajayhteydenottoja koskevissa tietopyynnöissä tulkintahaasteita aiheuttavat myös julkisuuslain 24.1 § 23 kohdan henkilön taloudellista asemaa koskevat tiedot. Kyseisen lainkohdan mukaan salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön vuosituloista tai kokonaisvarallisuudesta taikka tuen tai etuuden perusteena olevista tuloista ja varallisuudesta taikka jotka muutoin kuvaavat hänen taloudellista asemaansa. KKV katsoo, että tämän lainkohdan nojalla on epäselvää, milloin henkilön ottamat kuluttajaluotot tai häneen kohdistuvat perintätoimet kuvaavat hänen taloudellista asemaansa siten, että tiedot voidaan katsoa salassa pidettäviksi.

Asianosaisuuden käsite kuluttajaneuvonnassa

KKV:n kuluttajaneuvonnan neuvontatapauksissa aiheutuu tulkintahaasteita myös julkisuuslain 11 §:n asianosaisaseman määrittelyssä. On jossain määrin tulkinnanvarainen kysymys, voidaanko kuluttajan yhteydenotossaan nimeämää elinkeinonharjoittajaa pitää kategorisesti sellaisena asianosaisena, jolla olisi tiedonsaantioikeus kuluttajan KKV:lle toimittamaan yhteydenottoon julkisuuslain 11 §:n nojalla myös sellaisissa tapauksissa, joissa ei olla yhteydessä elinkeinonharjoittajaan vaan asia ratkeaa yksinomaan KKV:n kuluttajaneuvonnan kuluttajalle antamilla neuvoilla.

Julkisuuslain ja CPC-asetuksen yhteensovittaminen

KKV haluaa tässä yhteydessä nostaa esiin myös julkisuuslain ja kuluttaja-asiamiestä velvoittajan CPC-asetuksen yhteensovittamisen haasteet yksittäisissä julkisuuslain kohdissa. Euroopan kuluttajansuojaviranomaisten yhteistyötä koskevan CPC-asetuksen (Consumer Protection Cooperation) rajat ylittävää yhteistyötä koskevat velvoitteet ja kansalliset säännökset tulivat voimaan 15.7.2020. Kansainvälinen yhteistyö tapahtuu yhteisessä sähköisessä tietokannassa, IMI-järjestelmässä. Rajat ylittävään yhteistyöhön ja IMI:ssä välitettäviin tietoihin liittyy ongelmia niiltä osin, kun CPC-asetus on tulkinnanvarainen ja osin ristiriidassa Suomen julkisuuslain kanssa. On tilanteita, joissa tietojen ilmaiseminen saattaisi vaarantaa kesken olevan tutkinnan, luottamuksen kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön ja myös vastapuolen oikeusturvan. Kuluttaja-asiamiehen valvontatoiminnassa julkisuusperiaate on lähtökohtana. Asiat, asiakirjat ja asiasisällöt ovat julkisia, jollei niiden salassapidolle ole laissa määriteltyä perustetta. Julkisuuslaissa tulisikin olla riittävän selkeät kohdat, jotta kuluttaja-asiamies voi täyttää CPC-asetuksen mukaiset velvoitteet tietojen vaihtamisen osalta ja että julkisuuslaista löytyisi sellaiset salassapitoperusteet, joita CPC-asetuksessa on tarkoitettu.

Jotta kuluttaja-asiamies voisi täyttää CPC-asetuksessa asetetut velvoitteensa, KKV haluaa tuoda esille ne ongelmatilanteet, jotka aiheuttavat haasteita tiedonvaihdolle:

Julkisuuslain 24 §:n 2 kohta. Kun tieto on Suomen julkisuuslain perusteella julkinen, saattaa kyseinen tieto kuitenkin olla salassa pidettävää toisessa jäsenvaltiossa. Nämä tilanteet konkretisoituvat käytännössä, kun CPC-asetuksen nojalla käsiteltävää asiaa kohtaan kohdistuu tietopyyntö ulkopuoliselta (esim. toimittajien tekemät tietopyynnot). Ristiriitatilanteita aiheuttavat tilanteet, joissa tietopyyntö koskee esimerkiksi tietoa asian vireilläolosta tai sitä, onko asia valvontatoimenpiteiden kohteena, tietoa yrityksen tai jäsenvaltion kuulumisesta koordinoituun toimeen tai ammatti- ja liikesalaisuuksia toisessa jäsenvaltiossa. Se, millä laajuudella KKV:ssa tulisi ottaa huomioon toisen valtion tai kansainvälisen järjestön salassapitosäännökset, on näissä tilanteissa tulkinnanvaraista, eikä CPC-asetuksesta tai julkisuuslaista löydy tähän suoraa vastausta.

On tärkeää, että kuluttaja-asiamiehellä on edellytykset täyttää CPC-asetuksessa asetetut velvoitteensa. KKV katsoo, että julkisuuslakia tulisi selkeyttää niiltä osin, kun salassapito jää tulkinnanvaraiseksi ottaen huomioon CPC-asetuksen ja Suomen julkisuuslain soveltamisen yhdessä. Julkisuuslain 24 §:n 2 kohdan mukaan asiakirjat, jotka liittyvät kansainvälisessä lainkäyttö- tai tutkintaelimessä tai muussa kansainvälisessä toimielimessä käsiteltävään asiaan ovat salassa pidettäviä, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi vahinkoa tai haittaa Suomen kansainvälisille suhteille tai edellytyksille toimia kansainvälisessä yhteistyössä. Se miten julkisuuslain 24 §:n 2 kohta soveltuu CPC-asetuksen soveltamiseen, esimerkiksi yllä annetuissa esimerkkitalanteissa, on tulkinnanvaraista. Kansainvälinen tutkinta-/toimielin ei soveltune tilanteisiin, joissa tehdään rajat ylittävää valvontayhteistyötä EU-säädösten edellyttämällä tavalla. Lisäksi tilanteet, joissa julkisuusperiaatteen mukaisesti pitäisi luovuttaa tieto, mutta CPC-asetuksen nojalla tieto on luottamuksellinen tai luottamuksellisuus on tulkinnanvaraista, aiheuttavat kuluttaja-asiamiehen valvontatyössä ongelmatilanteita. Tulkinnanvaraisia asian osalta ovat CPC-asetuksen 33 ja 34 artiklat. KKV katsoo, että julkisuuslaissa tulisi olla selkeä säännös, johon olisi selkeästi sovellettavissa myös ne tilanteet, joissa tehdään rajat ylittävää valvontayhteistyötä CPC-asetuksen edellyttämällä tavalla.

Julkisuuslain 24 §:n 15 kohta. Kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetyistä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle. Julkisuusperiaatteen mukaan, asiakirja tulee kuitenkin julkiseksi viimeistään silloin, kun asia, jota se koskee, on käsitelty loppuun. Kuluttaja-asiamiehen CPC-asetuksen mukaisessa valvontatoiminnassa voi olla kuitenkin tilanteita, joissa toisen EU-jäsenmaan tai Euroopan komission näkökulmasta asia olisi tästä huolimatta edelleen salassa pidettävä. Nämä tilanteet voivat aiheuttaa haasteita, kun sovelletaan Suomen julkisuuslakia ja CPC-asetusta yhdessä. KKV katsoo, että julkisuuslain 24 §:n 15 kohtaa tulisi selkeyttää niin, että se kattaa riittävän pitkälle rajat ylittävät tilanteet CPC-asetuksen soveltamisessa.

Julkisuuslain 30 §. CPC-asetuksen artiklat 13 ja 14 edellyttävät toimittamaan riittävän näytön toisen jäsenmaan viranomaiselle asian käsittelyä varten. Toimitettava näyttö saattaa sisältää julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä ja tietosuoja-asetuksen nojalla arkaluonteisia henkilötietoja (esim. kuluttajien ilmoitukset) tai liikesalaisuuksia sisältäviä asiakirjoja (yritysten toimittamat selvitykset). Julkisuuslain 30 §:n mukaan viranomaisella voi kuitenkin antaa salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon ulkomaan viranomaiselle tai kansainväliselle toimielimelle, jos ulkomaan ja Suomen viranomaisen välisestä yhteistyöstä määrätään Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai säädetään Suomea velvoittavassa säädöksessä ja tieto asiakirjasta voitaisiin tämän lain mukaan antaa yhteistyötä Suomessa hoitavalle viranomaiselle. Onko esimerkiksi kuitenkaan tarkoituksenmukaista ja suhteellisuusperiaatteen mukaista yksityisen edun vuoksi luovuttaa näitä ehdottoman salassa pidettäviä tietoja IMI-järjestelmään? Julkisuuslain 30 §:ää tulisikin selkeyttää niiltä osin, mihin asti se ulottuu erityisesti, kun kyse on yksityisen edun suojaamisesta.

Lisäksi CPC-asetuksen ja julkisuuslain soveltamisen yhteensovittamisessa on KKV:n näkemyksen mukaan mahdollisesti normiaukkoja siinä, miten asian-osaisen tiedonsaantioikeus ja toisaalta valvonnan toteutuminen vaarantumatta toteutuvat.

4. Ovatko digitalisaatio, muuttuneet tiedonkäsittelytavat tai muut muutoksettoimintaympäristössä aiheuttaneet haasteita julkisuuslain soveltamisessa tai julkisuusperiaatteen toteutumisessa? Jos ovat, niin kuvatkaa näitä muutoksia ja sitä, miten ne vaikuttavat lain soveltamiseen?

Elinkeinonharjoittajien ja viranomaisen tavat käsitellä asiakirjoja ja dataa ovat muuttuneet tavoin, jotka asettavat uusia haasteita julkisuuslain mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi viraston valvontatoiminnassa. Elinkeinotoiminnan dataa käsitellään erilaisissa tietoteknisissä järjestelmissä ja muodoissa, mikä hankaloittaa asiakirjajulkisuuden toteuttamista. Tutkinnan aikana viranomaiselle kertyvistä laajoista digitaalisista aineistoista voidaan tunnistaa ainakin seuraavat ryhmät:

- i. Tarkastuksella kertyvät aineistot, jotka sisältävät kymmeniä tuhansia tiedostoja ja koostuvat lukuisista eri tietojenkäsittelyn tiedostomuodoista. Tällaisen aineiston sisältämät yksittäiset tiedostot saattavat sisältää laajoja tietokokonaisuuksia, joista tutkinnalle merkityksellistä osaa ei ole mahdollista irrottaa näyttöarvoa vaarantamatta.
- ii. Taloudellisen analyysin pohjana käytettävät laajat mikroaineistot, jotka koostuvat laajimmillaan miljoonista riveistä esimerkiksi Excel-pohjaista tai tekstitiedostomuotoista (csv) myyntiaineistoa yritysten tietojärjestelmistä.
- iii. Online-pohjaisten kyselytutkimustyökalujen avulla kerättävät aineistot, jotka koostuvat usein satojen eri vastaajien toimittamista yksittäisistä vastauksista. Selvityspyynnöitä tehdään enenevässä määrin tällaisin menetelmin.

Julkisuuslain tarkoittama viranomaisen asiakirjan käsite soveltuu tällaisiin tietomassoihin huonosti. Kaikille kategorioille on yhteistä myös se, että osajulkisten versioiden työstäminen näistä on haastavaa ja osittain mahdotonta.

Osajulkisten versioiden toteuttamista vaikeuttaa se, että elinkeinotoiminnan dataa käsitellään erilaisissa tietoteknisissä järjestelmissä ja muodoissa. Tämä puolestaan merkitsee sitä, että julkisuusarvioinnit edellyttävät enenevässä määrin paitsi substanssiasiantuntijoiden, myös järjestelmäasiantuntijoiden työaikaa. Esimerkiksi liikesalaisuuksien poistaminen sähköisistä asiakirjoista edellyttää saumatonta tiimityötä niin assistenteilta, järjestelmäasiantuntijoilta kuin valvontaa tekevilta virkamiehiltäkin. Eri vaiheissa prosessia tarvitaan erilaista osaamista, jota on myös aikataulupaineessa oltava käytettävissä oikea-aikaisesti. Dan määrää ja isot tiedostokoot ovat omiaan myös hankaloittamaan ongelmien ratkaisua ja siten osaltaan viivästyttämään tiedon antamista.

Tiedon antamisen tavat ovat digitalisaation myötä suurelta osin muuttuneet. Tieto asiakirjasta annetaan nykyään pääasiallisesti sähköisessä muodossa (sähköpostia tai soveltuva tallennusvälinettä tms. apuna käyttäen. Tämä tarkoittaa, että asiakirjat on pdf-konvertoitava, jonka salassa pidettävät tiedot poistetaan niistä erityisellä redaktointityökalulla. Kun tieto tällä hetkellä voidaan antaa salassapitovelvollisuus huomioiden turvallisesti vain pdf-muodossa, tarkoittaa tämä esimerkiksi sitä, että alun perin Excel-muodossa olleen asiakirjan pyytjä ei saa tietoa, eikä voi esimerkiksi käyttää tai tarkistaa asiakirjassa käytettyjä kaavoja. Laajoja, satojen tuhansien taikka miljoonien rivien Excel-aineistoja ei ole myöskään teknisesti mahdollista konvertoida toiseen tiedostomuotoon ilman, että asiakirjan luettavuus menetetään.

Osajulkisten versioiden tuottamiseen yksittäisiin kyselytutkimukseen saatuihin vastauksiin liittyy myös erinäisiä haasteita. Online-pohjaisten kyselytutkimus-työkalujen toiminnallisuudet soveltuvat huonosti osajulkisuuden toteuttamiseen, sillä työkalut on suunniteltu käytettävän online-pohjaisina ja raportit tulostettavan Excel- tai tekstitiedosto (csv) muotoisina. Yksittäisten vastausten liikesalaisuuksien poistaminen on työlästä ja johtaa usein siihen, että asiakirjan luettavuus kärsii. Myös yritysten salassapitotahdon selvittäminen on aikavievää, sillä yksittäisiä vastauksia saattaa olla satoja.

Kun huomioidaan, että tietoa käsitellään nykyään erilaisissa ja monimuotoisissa järjestelmissä, voitaneen ennakoida, että osajulkisia versioita työstettäessä tullaan jatkossa kohtaamaan uudenlaisia haasteita.

5. Liittyykö julkisuuslain ja henkilötietojen suojaa koskevien sekä niitä yhteensovittavien (Julkl 16.3 §) säännösten tulkittamiseen mielestänne haasteita? Jos liittyy, niin kuvatkaa kokemaanne epäselvyyttä tai epäkohtaa mahdollisimman tarkasti.

KKV katsoo, että henkilötietojen luovutusta koskeva sääntely aiheuttaa virastossa jatkuvasti tulkintaongelmia: sääntely on vaikeaselkoista ja epäselvää. KKV ylläpitää edellä kuvatun mukaisesti mm. KUTI-diaari- ja asianhallintajärjestelmä, johon tallennetaan kuluttajien tekemät yhteydenotot, jotka sisältävät yleensä henkilötietoja ja usein myös salassa pidettäviä tietoja. Elinkeinonharjoittajat, media ja muut sidosryhmät pyytävät säännöllisesti tietoja rekisteristä.

Henkilötietoja koskeissa tietopyynnöissä nousee esiin jatkuvasti kysymys, miten julkisuuslain 16.3 §:n käsitettä ”viranomaisen henkilörekisteri” pitäisi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen aikakaudella tulkita, ottaen huomioon sen, että tietosuoja-asetus soveltuu kaikkeen henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn huolimatta siitä, muodostavatko tiedot rekisterin vai ei, ja henkilötiedon käsite on tietosuoja-asetuksessa hyvin laaja. On siis epäselvää, mitä julkisuuslaissa tarkoitettu viranomaisen henkilörekisteri käytännössä tarkoittaa ja missä kaikissa tilanteissa julkisuuslain 16.3 § tulee sovellettavaksi: käytännössä kaikki viraston käsittelemät asiat ja päätökset sisältävät aina jossain määrin henkilötietoja. On myös epäselvää, tuleeko julkisuuslain 16.3 § sovellettavaksi aina, kun tietopyynnön kohteena on viranomaisen henkilörekisterissä olevat tiedot, vaikka pyydettyjä tietoja olisi vain vähäinen määrä (esimerkiksi alle 10 henkilötietoja viraston asianhallintajärjestelmästä). Kysymys on merkityksellinen annettaessa tietoa esimerkiksi yksittäisten kilpailunrajoitusasian diaariotteesta, jotka pääsääntöisesti ovat useita kymmeniä sivuja pitkiä ja sisältävät luonnollisten henkilöiden nimiä. Julkisuuslain 16.3 §:n tiukka tulkinta johtaa siihen, ettei tietoa voida antaa sähköpostin liitteenä lähetettävällä otteella. Virasto vastaanottaa diaariotepepyyntöjä viikoittain.

Lisäksi tietosuoja-asetuksen myötä henkilötietojen lainmukaiset käsittelyperusteet ovat muuttuneet, joka aiheuttaa haasteita arvioimaan, onko luovu-tuksensaajalla oikeutta ”tallettaa ja käyttää” henkilötietoja. Julkisuuslain 16.3 § ja 13.2 §:n mukaan henkilötietojen tiedonsaantioikeutta on rajoitettu niin, että ennen tietojen luovuttamista on arvioitava edellytykset henkilötietojen luovuttamiselle. Jos tietoja pyydetään henkilötietoineen, tietopyynnön tekijältä on pyydettävä julkisuuslain 13.2 §:ssä ja 16.3 §:ssä yksilöidyt tiedot. Tiedot saatuaan KKV:n on pystyttävä arvioimaan, onko tietopyynnön tekijällä oikeus saada pyytämänsä tiedot. Prosessi on kokonaisuudessaan työläs ja asettaa viranomaiselle hyvin laajan selonottovelvollisuuden. Erityisesti sen arvioiminen, mikä voi ylipäänsä olla tietopyynnön tekijän lainmukainen, tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa säädetty käsittelyperuste, on osoittautunut vaikeaksi. Tietosuoja-asetus toi mukanaan esimerkiksi uuden käsittelyperusteen, oikeutetun edun (art. 6.1 e). Viranomaistoiminnassa voi olla hankalaa arvioida, milloin luovutuksensaajalla on hyväksyttävä oikeutettu etu saada henkilötietoja: mihin viranomaisen selvitysvastuu oikeutetun edun olemassaolosta ja täyttymisestä ulottuu? KKV katsoo, että julkisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen valossa voi olla ongelmallista, jos julkisten asiakirjojen luovuttaminen vaatii kovin syvälle menevää arviointia.

KKV:lle saapuneet tietopyynnot ovat lisääntyneet jatkuvasti ja on oletettavaa, että kehitys pysyy samansuuntaisena. KKV ehdottaakin, että henkilötietoihin kohdistuvien tietopyyntöihin liittyvää viranomaisen hallinnollista taakkaa kevennettäisiin ja siirrettäisiin vastuuta tietojen lainmukaisen käsittelemisen varmistamisesta luovutuksensaajalle, jolla on myös paras käsitys pyytämiensä tietojen käyttötarkoituksesta. KKV katsoo, että henkilötietoja sisältävän tietoaaineiston luovutuksessa viranomaisia voitaisiin edellyttää liittämään vakiomuotoiset lausekkeet siitä, että sinällään julkista viranomaiselta saatavaa henkilötietoja sisältävää tietoaaineistoa ei voi käyttää kuin lainmukaisiin käyttötarkoituksiin. Tällöin viranomainen informoi tietoluovutuksensaajaa siitä, mikä vastuu hänellä on henkilötietojen käsittelystä.

KKV kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös julkisuuslain 16.1 §:ään, jonka mukaan henkilötietoja sisältäviä asiakirjoja voi antaa virastossa nähtäväksi, jäljennettäväksi tai kuultavaksi.

Tällöin tietopyynnön tekijän ei tarvitse esittää lainkaan selvitystä tietojen käyttötarkoituksesta tai käsittelyperusteesta. Julkisuuslain 16.1 § ei siten rajoita menettelyä, jossa tiedon pyytäjä itse tekee merkintöjä tietojärjestelmään tai henkilörekisteriin merkityistä julkisista tiedoista. Merkintöjen laajuutta ei myöskään ole rajoitettu eikä viranomaisen käytännössä pystyisi merkintöjen määrää valvomaan. Jos merkintöjä kuitenkin tehdään erityisen laajasti, menettely voi rinnastua tietosuojasetuksessa määriteltyjen edellytysten kohteena olevan henkilötietojen käsittelyyn. Kun tietopyynnön tekijällä on täten joka tapauksessa mahdollisuus nähdä ja jäljentää asiakirjat henkilötietoineen, KKV katsoo, että myös sähköisen luovutuksen menettelyä ja edellytyksiä tulisi keventää.

6. Oletteko havainneet tiedon pyytäjien oikeusturvaan tai noudatettaviin menettelysäännöksiin liittyviä epäkohtia? Kuvatkaa tarkemmin millaisia?

KKV kannattaa tietopyyntöihin liittyvän muutoksenhakumenettelyn selkeyttämistä. KKV haluaa nostaa tässä kohtaa esille, että julkisuuslaissa ei ole erikseen säädetty siitä, missä ajassa valituskelpoinen päätös tulisi antaa sitä pyydettyä. Julkisuuslaissa ei ole ylipäätään eroteltu ensivaiheen päätöksentekoa ja valituskelpoisen päätöksen antamista toisistaan (ks. myös Tiedonhallinnan lainsäädännön kehittämislinjaukset. Työryhmän raportti (Valtionvarainministeriön julkaisu 37/2017, s. 119). Määräaikasäännös (14 §) mahdollistaa sen, että asian laadusta johtuen ensivaiheen ratkaisun tekeminen voi viedä enimmillään laissa säädetyn enimmäisajan eli kuukauden. Tällaisessa tilanteessa ensimmäisen ja toisen vaiheen ratkaisuja ei olisi mahdollista saada tehdyiksi yhden ja saman määräajan puitteissa.

Tietopyyntöihin liittyvässä muutoksenhakumenettelyssä tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että valituskelpoisen päätöksen antamiseen varataan riittävä aika. KKV:n kokemuksen mukaan valituskelpoiset päätökset voivat koskea laajoja asiakirja-aineistoja ja samanaikaisesti useita salassapitoperusteita (esim. julkisuuslain 24.1. §:n 15, 20, 23 ja 32 kohdat), jotka tulee yksilöidä ja perustella tietokohtaisesti.

KKV haluaa lisäksi tuoda tässä kohtaa esille, että ennen tietopyyntöön vastaamista KKV voi joutua antamaan ensin valituskelpoisen päätöksen yhtiölle, jonka KKV:n hallussa olevista asiakirjoista tietopyynnössä on kyse. Tällöin on kyse tilanteesta, jossa tietopyyntö kohdistuu yhtiön asiakirjoihin, jotka yhtiö katsoo salassa pidettäväksi liikesalaisuuksiksi julkisuuslain 24.1 §:n 20 kohdan nojalla, mutta KKV ei arvioi asiakirjan salassapitoa yhtiön salassapitotahdon mukaisesti. Tällaisessa tilanteessa KKV antaa ensin valituskelpoisen päätöksen yhtiölle, jossa KKV katsoo, että tietopyynnön kohteena oleva asiakirja ei sisällä salassa pidettäviä liikesalaisuuksia. KKV voi vastata tietopyyntöön vasta ensin annetun päätöksen tultua lainvoimaiseksi, jolloin julkisuuslain 14 §:n määräajat ylittyvät merkittävästi.

7. Minkälaisia toimia organisaationne jokapäiväisessä työssä on tehty julkisuusperiaatteen tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi?

KKV:ssa on laadittu henkilöstölle ohjeistusta ja järjestetty koulutusta tietopyyntöjen käsittelystä. Lisäksi virastossa on laadittu tietopyyntöjen käsittelyä koskeva prosessi ja järjestelty henkilöstön työtehtäviä siten, että tietopyynnöt saadaan käsiteltyä asianmukaisella tavalla.

8. Koetteko, että julkisuusperiaatteen toteuttaminen ja julkisuuslain toimeenpano on resursoitu organisaatiossanne riittävällä tavalla? Onko organisaatiossanne riittävä ja ajantasainen osaaminen lain soveltamisesta?

Julkisuuslaista seuraavat tulkintakysymykset, elinkeinoharjoittajien salassapitotahdon selvittäminen ja eri asiakirjaversioiden laatiminen ovat erittäin työläitä prosesseja aiheuttaen hallinnollista taakkaa sekä KKV:lle että elinkeinoharjoittajille. KKV:n käsittelyssä olevissa asioissa voi olla yhtiökohtaisesti kymmeniä tuhansia tiedostoja, jotka sisältävät yhtiön liikesalaisuutena salassa pidettävää materiaalia. Julkisuuslain nojalla tapahtuvat tietopyyntöprosessit syövät merkittävässä määrin resursseja varsinaiselta kilpailu- ja kuluttajansuojan valvonnalta ja kuluttajaneuvonnalta, koska muut kuin asiaa selvittävät virkamiehet eivät pysty tunnistamaan salassa pidettäviä tietoja. Tämä ei kuitenkaan yksin riitä, vaan työpanosta vaaditaan myös assistenteilta ja järjestelmäasiantuntijoilta. Osa- ja asianosaisjulkisten versioiden laatiminen lisää työmäärää merkittävästi. Kilpailuasioissa on tavanomaista, että asiakirjoista joudutaan työstämään useita erisisältöisiä asianosaisjulkisia versioita. Lisäksi edellä kuvatusti virastoon saapuvien tietopyyntöjen määrä on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi, mikä on lisännyt niihin liittyvää hallinnollista taakkaa.

9. Mitkä ovat julkisuuslain kiireisimmät muutostarpeet? Mainitkaa enintään kolme tärkeintä.

Julkisuusperiaatteen ja henkilötietojen suojan välisen suhteen selkiyttäminen (ks. lausunnon kohta 5)

Julkisuuslain ja CPC-asetuksen välisen suhteen selkiyttäminen (ks. lausunnon kohta 3). Julkisuuslakia olisi syytä täsmentää ja selkeyttää niin, että kuluttaja-asiamies voi täyttää CPC-säädöksen mukaiset veloitteensa niin, että normikollisioilta vältytään. Voi olla myös syytä selvittää, onko julkisuuslain ja EU-säädösten soveltamisen ongelmakohdat laajempikin kysymys kuin vain kuluttajaviranomaista koskeva.

Viranomaisen asiakirjan käsitteen soveltaminen kilpailulain 35 ja 36 §:ien nojalla suoritetuilla tarkastuksilla elinkeinoharjoittajilta kopioituun tarkastusmateriaaliin, joka koostuu pitkälti yhtiön liikesalaisuutena salassa pidettävästä materiaalista. Edellyttääkö julkisuuslain 3 §:n mukaisen tarkoituksen toteutuminen, että tällainen yhtiön sisäinen materiaali, jota ei koskaan ole tarkoitettu julkiseksi, tulisi sellaiseksi vain, koska viranomainen on sen ottanut haltuunsa tarkastusvaltuuksien nojalla (ks. lausunnon kohta 2).

10. Muut mahdolliset kommentit ja toiveet, joita haluatte välittää työryhmälle julkisuuslain ajantasaistamistyössä huomioon otettavaksi.

Tietopyyntöjen käsittely ja erityisesti henkilötietojen luovuttaminen viranomaisen rekistereistä on asia, johon kaivataan KKV:n mielestä yhtenäistä viiranomaisohjeistusta tai selkeämpää kansallista lainsäädäntöä (ks. lausunnon kohta 5). KKV katsoo, että yhtenäiset käytännöt viranomaisissa ovat tärkeitä erityisesti viranomaisia koskevan julkisuuslainsäädännön ja tietosuojan välisen suhteen

tasapainon arvioimisessa. Lisäksi yhtenäiset käytännöt viranomaisissa lisäävät luottamusta viranomaistoimintaan.

Löthman Veera
Kilpailu- ja kuluttajavirasto - Hallinto